

Eljött az idő a cselekvésre

Lezárult Magyarország féléves uniós elnökségi időszaka. Ezalatt a magyar nemzeti agrárpolitika sorsdöntő ügyeinek végrehajtása kissé háttérbe szorult, mivel a magyar kormány és a szakminisztériumnak igen sok, gyakran protokolláris feladatnak kellett eleget tennie. Az elnökségi poszt átadása után viszont itt ideje a saját létfontosságú agrárgazdaságunkat rendezni, hangsúlyozta Horváth Gábor, a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetségének (MOSZ) főtitkára.

A főtitkár szerint súlyos időzavarban van az agrártárca a nemzeti agrárpolitika végrehajtásában. Ugy vélte, hogy a Vidékfejlesztési Minisztériumnak már több kérdésben egyeztetnie kellett volna az érintettekkel, és döntenie is, például az agrártámogatások 2012. évi formáját illetően.

Az idő sürget: a magyar kormány augusztus elsejéig nyilatkoznia kell az Európai Uniónak, hogy 2012-ben melyik támogatási rendszert kívánja alkalmazni. Maradunk-e a SAPS rendszerben, vagy áttérünk-e az egységes támogatási rendszerre (SPS)? S ebben a kérdésben vissza kell térnünk a csatlakozási szerződésünkhöz, amely megengedte a top-up, a nemzeti kiegészítő támogatás fizetését. (Az már más kérdés, hogy ezt milyen szinten teljesítette a mindenkor kormány.) Az idei évig ezzel nem is volt probléma, de jövőre már nem áll rendelkezésre a nemzeti támogatási alap, mert Magyarország eléri a 90 százalékos támogatottsági szintet.

Kiegyenlítődé

Az EU-15-ökben alkalmazott 10 százalékos kötelező modulációt figyelembe véve így 2012-ben kiegyenlítődik a régi és az új tagállamok támogatási szintje a bizottság álláspontja szerint. Ebből adódóan 2012-ben top-up támogatásban csak olyan gazdálkodó része-

sülhet, aki 5 ezer eurónál kevesebb közvetlen támogatásban és nemzeti kiegészítő támogatásban részesül. Az 5 ezer euró feletti közvetlen és nemzeti támogatásban részesülő gazdálkodók – a jelenlegi információk alapján – nem kaphatnak top-up támogatást.

Változtatni kell

Az már ágazatpolitikai kérdés, hogy a top-up lényegében az „érzékeny”, a gyenge pozícióban lévő ágazatokat érinti leginkább. Az eddigi kormányintézkedések révén ugyan több, az állattenyésztési ágazatokat segítő intézkedés is született, de ezek az alapvetően rossz helyzetben nem változtattak. Ha pedig nem váltunk, s marad minden a régióban, akkor 2012-ben semmiféle pénz nem lesz az állattenyésztés szereplőinek segítésére, mert a 10 százalékos növekményt is a növénytermesztésre kell kifizetni. A hazai ágazati struktúrát, az ágazati bajokat, a kormány agrárprogramját figyelembe véve ez megengedhetetlen, hiszen a jelenleg is versenyhátrányban lévő állattenyésztés még nagyobb versenyhátrányba kerülne.

A 2012-es év fordulópont a magyar támogatási rendszerben – jelentette ki a főtitkár – egyrészt, mert a korábban, a csatlakozással nem várt változásokkal is számolnunk kell, másrészt a magyar költségvetés alakulását is figyelembe kell venni. Közismert, hogy a

2012-es hazai költségvetés tervezését már májusban megkezdik az illetékes szaktárcánál, így kérdés, hogy az eddig is szűk források után jövőre mekkora összeget kap a Vidékfejlesztési Minisztérium. Optimisták nem lehetünk, de jó volna pontosan tudni már a tervezési időszakban, hogy az uniós források és a modulációk felhasználása melyik rendszerben történik.

A top-up elvesztése végzetes lehet az állattenyésztésre nézve, hiszen a 10 százalékos támogatást megkapják a növénytermesztők. Csakhogy az állattenyésztés piaci pozíciói nem változtak érdemben az elmúlt időszakban, a növénytermesztés ter-

Miért 90 százalék a 100 százalék?

A KAP végrehajtásának időszaki vizsgálata nyomán olyan döntések is születtek, amelyek már a 2012-es és 2013-as támogatásunkat is markánsan érintik. Ezért is furcsa, hogy a VM-ben legalább fél éve nem tűzték napirendre a kérdés megtárgyalását. A reform során ugyanis 10 százalékos kötelező modulációt (átcsoportosítást) írtak elő az újonnan csatlakozott országoknak is, így a 100 százalékos támogatási szintet nem érhetjük el.

A SAPS támogatás összege 2012-ben 10 százalékponttal ugyan még nőhet, ekkor érjük el a 90 százalékos támogatottsági szintet, de 2012-ben a 300 ezer euró feletti közvetlen támogatásban részesülő gazdálkodókat – a támogatás 300 ezer euró feletti részét – már 4 százalékpontos (progresszív) moduláció sújtja, ami így tulajdonképpen elvesz a gazdálkodók számára.



1125 Budapest, Istenehyi út 59-61.

ményei viszont felértékelődtek, az árak újabb magassabb szinten stabilizálódtak.

Leülni egyeztetni

A 2012-től várható uniós változások – amik részben már ránk is hatnak – tulajdonképpen üzemszabályozási változások. A magyar kormány még nem döntött a kérdésben, pedig – ha tetszik, ha nem – ezek két eleme is érint minket. Az egyik: üzemszabályozás a 300 ezer euró összegű támogatás feletti összeg 4 százaléka elvész. Az MVH-nak fel kell(ene) készülnie erre az üzemszabályozási kiválástárra, mert csak így tudja meghatározni, hogy mennyi pénzt kell a 4 százalékos címen elkülönítenie. (Ráadásul e nagygazdaságok többségénél állattenyésztés is folyik.) A másik elem, hogy az 5 ezer euró alatti támogatást igénylő kisgazdaságoknál nincs moduláció, átcsoportosítás. Ha maradunk a SAPS-nál, akkor is át kell vennünk az üzemszabályozást 2012-ben.

A VM-nek már csak azért is le kell ülnie egyeztetni az ágazat szereplőivel, hogy mindenki tisztán lássa a jövőt. A 2014-es KAP-reformban nem várható, hogy a jelenleg is SPS-t alkalmazó 17 uniós tagországot egy alapvetően új rendszer bevezetésére kényszerítsék. A főtitkár szerint idomulnunk kellene a brüsszeli rendszerhez, mert csak így tudjuk a magunk érdekeit képviselni.

H. GY.